

Helse- og omsorgsdepartementet	
Saksnr.: 200405764	Dokumentnr.: 88
Arbeidspost: 571.0	Journ.nrn.: 130505
Avdel.: HRA	Ansvarlig: KMLW
Utskrift:	

Helse- og Omsorgsdepartementet
 Helseerettsavdelingen
 Postboks 8011 Dep
 0030 Oslo

Oslo, 11.05.05

Høring: NOU 2005:1: God forskning – bedre helse

Det vises til brev fra Det Kongelige Helse- og Omsorgsdepartement datert 28.01.05. Det vises også til samtale med saksbehandler i departementet vedrørende utsettelse av høringsfristen til 12.05.05.

Arbeidsgiverforeningen NAVO vil komme med noen generelle overordnede vurderinger av mulige konsekvenser forslaget vil kunne få for helseforetakene og deres ansattes lønns- og arbeidsvilkår.

NAVO støtter fullt ut at det er et behov for en samordning av de tidligere lover som har regulert helsefaglig forskning. Vi er enige i viktigheten av å se direkte lovreguleringer av denne forskningen i sammenheng med både internasjonale direktiver, nasjonale forskrifter og normer. Vi har ingen merknader knyttet til utformingen av lovutkastet eller enkeltbestemmelser, men vil imidlertid understreke betydningen av å se forslaget i sammenheng med de individuelle og kollektive avtaler samt regelverk for øvrig som regulerer helsepersonells arbeidsforhold. Lovforslaget gir presiseringer og lovfester forhold som tidligere ikke har vært entydig lovfestet. De erfaringer NAVO, blant annet som arbeidsgiverforening for helseforetakene, har gjort gjennom forhandlinger om opprettelse og endringer av overenskomster, er at flere ulike aktiviteter i sykehusene kan gi organisasjonsmessige og styringsmessige utfordringer med store kostnadskonsekvenser. En lovfesting av forhold som berører slike grensesnitt kan forsterke denne utviklingen. NAVO vil presisere at man med dette ikke mener at en slik lovfesting ikke er hensiktsmessig, man ønsker her bare å peke på mulighetene for ytterligere drivkrefter i foretakenes kostnadsutvikling.

Det er spesielt to forhold i lovforslaget som NAVO mener det er viktig å belyse;

- Organisatoriske og styringsmessige krav som konsekvens av lovforslaget. Direkte og indirekte konsekvenser forslaget kan få for driftskostnader gjennom endret innretning av arbeidstid, ansvarsdefinisjoner, rettigheter for forskere etc.
- Faglige forsvarlighetskrav i henhold til hvem som er autorisert til å drive forskning, hvordan ansvar skal defineres, krav til utdanning etc

NAVO

Forhold i lovforslaget som kan virke kostnadsdrivende

Lovforslaget inneholder flere elementer som direkte og indirekte kan påvirke kostnader og kostnadseffektiviteten i sektoren.

Grensen mellom forskning og behandling berøres. Relevansen her ligger i at en slik grenseoppgang betyr noe for virksomhetenes effektivitetsvurderinger, ressurser til personellkostnader etc. Blant annet kan det utløses større krav til å skille ut definerte ressurser og tid til forskning. Dette kan ha utvidede kostnadskonsekvenser fordi virksomheten vil måtte hente ressursene fra ordinær klinisk behandling. Det er også viktig å presisere at dersom det i fremtiden i sterkere grad lovfestes plikter relatert til forskning, kan dette redusere mulighetene for "fleksible løsninger" og vil kunne forsterke kravet om at egen definert arbeidstid og ressurser avsettes. De angitte kostnadskonsekvenser vil redusere foretakenes muligheter for kostnadseffektivitet gjennom mindre fleksibilitet til å innrette arbeidstiden. Det vil her være hensiktsmessig at man gjør nærmere analyser og vurderinger av praktiske og kostnadsmessige konsekvenser for helseforetakene som grunnlag for videre utforming av ordninger på dette området.

Disposisjon over forskningsresultater og eventuelle nye krav om inntekter fra forskningsinnsats samt eiendomsrett til resultater etc, vil reise spørsmål om hvordan dette skal belønnes. Den fleksibilitet og innovasjons – og endringsmulighet som forskningen i seg selv må representere, krever at det ikke blir en sterk binding til innholdet i kollektive avtaler som gir føringer for flere år framover, og som det ut ifra erfaring viser seg å være vanskelig å endre. Det er derfor også her behov for en nærmere gjennomgang av hva som vil være hensiktsmessig utforming av ordninger slik at det ikke skjer i form av en automatikk i forhold de tradisjonelle kollektive avtalesystemer. En sterk binding til slike avtalesystemer vil ikke kunne bidra til den nødvendige endring og tilpasning til nye og skiftende utfordringer over tid.

Krav til faglig forsvarlighet

Profesjonsnormer kan variere mellom de ulike yrkesgrupper i foretakene. Det må forventes at debatten om faglig ansvar, forsvarlighet og hvem som kan gjøre hvilke oppgaver vil overføres også til forskningsområdet, og bli forsterket. Dette vil direkte og indirekte kunne bygge opp under den profesjonsstrid som man til dels har kunnet se mellom ulike yrkesgrupper innen den ordinære pasientbehandlingen. Man bør også være forberedt på at slik lovregulering vil kunne skape debatt fordi ulike profesjonsgrupper vil ønske å tolke bestemmelsene forskjellig ut ifra hvilke interesser man ønsker å ivareta.

Faglig forsvarlighet og organisatoriske krav henger ofte sammen i argumentasjonen fra en del profesjonsgrupper. Noen grupper innenfor virksomheten bruker lovbestemte forsvarlighetskrav som argumenter både for egen posisjonsbygging, men ikke minst som argumenter for organisatoriske innretninger som går utover det man vanligvis krever i andre sektorer. Eksempelvis har de lover og forskrifter som gjelder vanlig pasientbehandling fra flere yrkesgrupper også blitt konvertert til krav om spesiell innretning av arbeidstid og hvem som kan ha et gitt ansvar. Når slike forhold nå kan bli lovregulert også omkring forskningsaktiviteten i helseforetakene, er grunn til å tro at dette ytterligere vil forsterke en allerede løpende profesjonsdebatt.

NAVO mener det er viktig å stimulere til at profesjonsgruppenes kompetanse i større grad enn hva som er tilfelle i dag kan utløses i fellesskap til beste for den samlede virksomhet i helseforetakene. Dette gjelder da også forskningsinnsatsen og hvordan denne best kan organiseres for å oppnå mest mulig samlede resultater av denne innsatsen. Det vil her være behov for å se nærmere på hvordan mulighetene på tvers av profesjonsgruppenes fagområder kan utnyttes bedre.

NAVO

Som det framgår av kommentarene over mener NAVO det er viktig å foreta en nærmere analyse og praktisk vurdering av styringsmessige og kostnadsmessige konsekvenser på flere av de aktuelle områdene som ledd i det videre lovarbeidet. Som angitt over kan forslagene innebære store og til dels uforutsette kostnadskonsekvenser som det er viktig å få konkret oversikt over da konsekvensenes nedslagsfelt vil være omfattende.

Med hilsen

Arbeidsgiverforeningen NAVO

Anne-Kari Bratten

Direktør